

Datum	20 januari 2014
Behandelaar	Nick Bruins afdeling Bouwen en Wonen (0593)539301
Portefeuillehouder	
Besluitvormend orgaan	
Overleg gepleegd met	☒ financieel adviseur AZ Henk Heijnen ☐ personeelsconsulent AZ ☐ medewerker bestuur en juridische zaken AZ ☐ afdeling ☒ naam medewerker Jan Kogelman, Roelof Engbers ☒ inspraak/adviesorgaan

Financiële gevolgen

Exploitatielasten	€ 11.500,00
Investing	€ -
Kapitaallasten	€ -

		Ten laste van:	Naam reserve	Stand na verwerking
Incidenteel	€ 11.500,00	82110/00008	X	X
Structureel	€ -		X	X
Reserve	€ -			€ -

Productnummer:	
Jaar 2014	821100/00008

Toelichting

1. Aanleiding/Voorgeschiedenis

Begin 2012 is de gemeente door de firma Reggefiber benaderd voor de aanleg van glasvezel in een aantal kernen in de gemeente. Na een lange periode van onderhandeling is Reggefiber gestart met de aanleg in de 5 grootste kernen.

Vanuit het Burgerinitiatief Glasvezel Midden-Drenthe en het Dorpenoverleg is in december 2012 de werkgroep Glasvezel Midden-Drenthe opgericht. Deze werkgroep is ontstaan naar aanleiding van de aanleg van glasvezel in de 5 grote kernen en de zorg dat de overige kernen en het buitengebied niet zouden worden aangesloten. *In de werkgroep zitten: het Burgerinitiatief Glasvezel Midden-Drenthe (Peter de Vries) en betrokken bewoners en ondernemers (Jan Poort, Henry Brinkmann, Mark Bentum en Patricia Mooren), Gemeente Midden-Drenthe (Jan Kogelman en Nick Bruins), Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe (Janneke Verdijk) en het Dorpenoverleg Midden-Drenthe (Wolter Muggen).*

Het afgelopen jaar heeft de werkgroep onderzocht welke techniek ingezet moet worden om alle inwoners en bedrijven in Midden-Drenthe te voorzien van snel internet. Vervolgens is de werkgroep gaan kijken op welke manier dit het beste aangelegd kan worden, zodat de prijs per aansluiting in de buurt komt van die van de grote kernen.

De werkgroep heeft een hoop kennis gekregen van de materie en heeft dit tijdens een vergadering van 15 oktober met de raadscommissie gedeeld. Een belangrijke vraag was de prijs per aansluiting. De periode daarna heeft de werkgroep op verschillende manieren geprobeerd inzicht te krijgen van de kosten per aansluiting.

Echter de conclusie is dat de werkgroep te maken heeft gekregen met een krachtenveld waarop zij geen vat kon krijgen en daardoor geen inzicht kreeg in de kosten. Om tot een business case te komen moet echter op tafel komen wat de kosten per aansluiting zijn. Diverse bronnen zijn geraadpleegd om te komen tot een goed overzicht van de daadwerkelijke aansluitkosten. Detail berekeningen blijken wenselijk. De verwachting van de werkgroep is, dat met een coöperatieve aanpak, de investeringen (en daarmee de bijdrage van overheden) in het buitengebied gering zijn. Dit kan omdat er een bundeling plaatsvindt van alle aansluitingen in de gemeente (buiten de aangesloten kernen) en omdat er met een coöperatieve aanpak geen sprake is van een winst oogmerk, dat zwaar zou drukken op de business case. De bestaande tekortkomingen in de “marktwerking” kunnen door een coöperatieve aanpak een nieuw perspectief krijgen en mogelijk worden opgelost.

Tijdens de vergadering van de gemeenteraad over de begroting van 2014 op 7 november 2013 is een motie aangenomen voor het stimuleren van initiatieven die leiden tot een gemeente brede aansluiting op het glasvezelnetwerk. Ook het initiatief van de werkgroep heeft ditzelfde doel. Om vervolgstappen te kunnen zetten moet in de eerste plaats duidelijk worden wat de kosten per aansluiting gaan worden.

2. Werkgroep glasvezel Midden-Drenthe

Waarom?

De werkgroep Glasvezel Midden-Drenthe wil voor de kleine kernen en het buitengebied van de gemeente een toekomst bestendig internet netwerk. Dit stimuleert de leefbaarheid (zorg op afstand, verbonden met de wereld, E-learning / E.L.O.) en draagt bij aan innovatie en levensvatbaarheid van het ondernemerschap op het Midden-Drentse platteland. De werkgroep doet dit voor alle burgers, de lokale agrariërs, MKB, Recron / VRTB en alle andere ondernemers in de kleine kernen en het buitengebied, maar ook in de bestaande industriegebieden verspreid over Midden-Drenthe. Drenthe is de recreatie provincie bij uitstek. Om toeristen te blijven trekken is een goed internet een belangrijke voorwaarde. Het buitengebied leent zich goed voor de vestiging van bedrijven, bijvoorbeeld architecten, grafisch ontwerpers en andere dienstverleners. Primaire voorwaarde voor deze ondernemers is een goede symmetrische breedband internet verbinding.

In Midden-Drenthe is ongeveer 18.5% van het totaal aantal huishoudens in de gemeente volgens NGA (Next Generation Acces)¹ typering een wit gebied².

Na een jaar van inventarisatie en onderzoek naar de mogelijkheden van snel internet in geheel Midden-Drenthe, is het nu van belang om te komen tot het oprichten van een rechtsvorm zoals een democratische Stichting of Coöperatie ("Sterk Midden-Drenthe"). Het coöperatieve model geniet vooralsnog de voorkeur omdat het in de ogen van de werkgroep zorgt voor draagvlak. Leden zijn eigenaar van hun netwerk en alle baten van het netwerk komen toe aan de Coöperatie en daarmee aan de leden (de burgers). De werkgroep wil nu opdrachten gaan geven voor het uitwerken van de detailengineering en moet daarvoor een juridische rechtsvorm zijn. Daarnaast wil de werkgroep haar ontwikkelingen zichtbaar maken aan haar doelgroep.(marketing)

De werkgroep is nu op zoek naar financiële ondersteuning ten behoeve van de detailengineering³ en inventarisatie van de proceskosten bij de uitvoering van dit project.

De werkgroep betreft naast de regionale zorg en onderwijs instellingen ook de dorpen in de gemeente, LTO, Recron, VTRB (toerisme) en het MKB binnen en buiten de bestaande industrieterreinen.

Het project brengt een blijvende voorziening en draagt bij aan het verbinden van de samenleving en duurzaamheid.

- Uit verschillende geledingen worden mensen /organisaties betrokken bij dit project.
- Het brengt mensen samen.
- Uiteindelijk zal een coöperatie ontstaan, wat ook een vorm van sociale duurzaamheid is.
- Met een coöperatieve ondernemingsvorm ontstaat een verdienmodel, in eigen beheer, dat uiteindelijk zal terugvloeien naar de burgerij.

Draagvlak

¹ NGA netwerk betekend een netwerk met een snelheid > 30Mbit per seconde

² Witte gebieden zijn gebieden die niet aan de NGA norm van > 30Mbit per seconde voldoen

³ Detailengineering is uitwerking van de exacte aanleg van het glasvezel. Het geef netwerk aan van de Points of Presents (hoofdaanvoer) tot aan de aansluitingen in huis of onderneming.

- De aanwezigheid / betrokkenheid van het burgerinitiatief Glasvezel Midden Drenthe is gewaarborgd binnen de gemeentelijke werkgroep Glasvezel Midden Drenthe. De noodzaak is hoog met 18,5% van de huishoudens aanwezig in de witte gebieden. Vanuit het burgerinitiatief heeft een vrijblijvende inschrijving plaatsgevonden. Daarbij zijn (inmiddels 884) huishoudens inmiddels geregistreerd die op voorhand hun interesse hebben kenbaar gemaakt. Van veel andere huishoudens is bekend dat deze afwachten totdat prijstechnisch meer duidelijkheid bestaat. Het idee is om per dorp de acquisitie op te gaan zetten.
- Dat is één van de redenen dat het Dorpenoverleg Midden Drenthe betrokken is. Voor de vraagbundeling gaan we onder andere lokaal gebruik maken van de dorpshuizen in onze gemeente. Door direct contact met medebewoners, kunnen we een helder (niet commercieel) verhaal naar de toekomstige eindgebruikers; bewoners / agrariërs / ondernemers en zzp'ers brengen. Voorwaarde is duidelijk de marktconforme prijsstelling.
- Met het Dorpenoverleg (leden zijn 21 plaatselijk-/dorpsbelangenorganisaties en buurtverenigingen in Midden-Drenthe), Welzijn Midden-Drenthe, het Burgerinitiatief (vertegenwoordiging huishoudens en bedrijvigheid buitengebied) en Recron, VRTB, LTO, MKB, is de werkgroep Glasvezel Midden-Drenthe een breed gedragen initiatief. In een toekomstige verbreding zullen o.a. ook nog. onderwijs- en zorginstellingen, alsmede zorgverzekeraars en woonstichtingen worden betrokken.
- Dit bestaande netwerk in Midden-Drenthe (burgers, organisaties en overheid en stakeholders) zal ook bij de opzet en uitrol van de coöperatie ingezet worden.
- Onze motivatie en drijfveer voor snel internet is dat hierdoor de leefbaarheid van ons platteland bevorderd wordt. Toekomst bestendig snel internet als nieuwe technologische ontwikkeling brengt kansen en mogelijkheden voor bedrijvigheid en is daarmee onlosmakelijk faciliterend voor diverse secundaire leefvoorzieningen.
- Daarnaast besteden vrijwilligers zeker meer dan 20 uur per week aan inzet in de werkgroep.

De werkgroep zet in met kennis en kunde. Al ruim een jaar zijn haar vrijwilligers vele uren actief betrokken in dit proces. De werkgroep beschikt niet over eigen financiële middelen, maar kan gebruik maken van de faciliteiten van de gemeente. De gemeente voorziet verder in ondersteuning door het beschikbaar stellen van 2 ambtenaren zijnde de contact ambtenaar dorpen en buurten, alsmede de ambtenaar economische zaken van Midden-Drenthe. Vanuit Welzijnswerk is de medewerker Plattelandsontwikkeling betrokken. Het Burgerinitiatief beschikt naast inbreng van kennis over een webdomein/website en socialmedia.

Aanpak

Binnen de gekozen organisatievorm ligt de prioriteit bij:

Het oprichten van een coöperatie en het onderzoek naar de daadwerkelijke kosten voor het bouwen en het operationeel maken van een toekomstbestendig netwerk.

De werkgroep vraagt Cofinanciering bij de Provincie Drenthe vanuit de subsidiepot Vitaal Platteland.

Twee sporen

Ook de provincie Drenthe is bezig in kaart te brengen welke initiatieven er in Drenthe zijn om breedband aan te leggen, welke technische mogelijkheden daarvoor zijn en hoe deze gerealiseerd kunnen worden. Daarvoor is tijdelijk een kwartiermaker aangesteld. Aan de hand van de resultaten en adviezen van de kwartiermaker zullen Gedeputeerde Staten een voorstel voor aanpak doen aan Provinciale Staten.

Naar aanleiding van een ingelaste bijeenkomst met omringende buurgemeenten in december 2013 is de basis gelegd voor samenwerking, om te komen tot een uniforme aanpak vanuit de gemeenten richting de provincie. Aan de kwartiermaker zal worden geadviseerd om als provincie een overkoepelende regierol in het totale proces te nemen. Dan kan het aanleggen van een netwerk door kwantiteit en de daaruit voortvloeiende slimme engineering goedkoper worden en de business case vanwege een lagere kostprijs eerder sluitend worden gemaakt.

Op 15 januari 2014 heeft de werkgroep gesproken met de kwartiermaker. Het was een positief gesprek, waarbij de beoogde netwerkstructuur van de werkgroep goed aansluit bij de structuur die de kwartiermaker zal adviseren aan de provincie. Zijn advies is om niet te wachten op de Provincie, maar elkaar te versterken waar mogelijk.

Op 29 januari 2014 is er opnieuw gesproken met de kwartiermaker. In het overleg is de noodzaak van de coöperatie besproken en de stappen om te komen tot uitrol. De conclusie was ga niet wachten met het oprichten van een coöperatie en ga niet zelf het wiel uitvinden, maar neem contact op met al bestaande initiatieven. Om een beeld te krijgen van de totale kosten van het project is een programma ontwikkeld. Met dit programma kan met een marge van 10% een business case gemaakt worden. Vervolgens kan gestart worden met de vraagbundeling en in dat proces wordt pas het detailontwerp gemaakt.

3. Voorstel

Om de werkzaamheden op een goede manier te kunnen vervolgen, vraagt de werkgroep een bijdrage van € 88.545,00. In de bijlage staat hoe de gevraagde bijdrage van € 88.545,00 is samengesteld.

Naar aanleiding van de gesprekken met de kwartiermaker wordt er afgeweken van de oorspronkelijke aanvraag van de werkgroep.

Voorstel is om middelen beschikbaar te stellen voor de oprichting van de Coöperatie, het uitwerken van de business case en een werkbudget voor de Coöperatie.

Op deze manier kan de Coöperatie alvast worden opgestart en kan de werkgroep gaan werken aan een business case.

Middelen

Oprichting	€	4.000,00
Ondersteuning business case	€	3.000,00
Werkbudget coöperatie	€	<u>4.500,00</u>
Totaal	€	11.500,00

Voor de oprichting is € 4000,00 opgenomen. Dit bedrag is lager dan het aangevraagde bedrag omdat de werkgroep bij bestaande initiatieven de statuten en reglementen kan opvragen. De kosten die gemaakt moeten worden zijn het oprichten bij de notaris, inschrijven Kamer van Koophandel en een juridische toets aan de lokale situatie.

De ondersteuning van de business case is begroot op € 3000,00. Dit zijn de kosten van het programma dat ontwikkeld is om inzicht te krijgen of er een business case gemaakt kan worden. De kosten zijn voor de ondersteuning en het gebruik van het programma.

Detailengineering volgt pas in een volgende fase.

Om te zorgen dat de coöperatie aan het werk kan is er een werkbudget zoals aangevraagd overgenomen. Hiermee kan bijvoorbeeld een communicatieplan worden gemaakt, onkosten worden vergoed voor kennisdeling met andere (bestaande) initiatieven.

Gevolgen

Het toekennen van deze financiering zorgt ervoor dat er een belangrijke stap gemaakt kan worden. Hierdoor wordt inzichtelijk wat de kosten per aansluiting gaan bedragen. In de business case wordt gekeken naar het aansluiten van alle huishoudens en bedrijfsspanen.

Alternatief

- Als er geen gemeentelijke bijdrage komt kan de werkgroep niet verder. De verwachting is dat, de markt de aanleg van een gemeentebreed glasvezelnetwerk hoogstwaarschijnlijk de komende jaren niet gaat oppakken. Gevolg is dat de hierboven geschetste positieve ontwikkelingen niet plaatsvinden, waardoor de economische en de daaraan gekoppelde sociaal maatschappelijke achterstand groter wordt.

Risico's

- Door geen bijdrage toe te kennen doen kunnen er geen verdere stappen gezet worden en verliest het initiatief haar levensvatbaarheid.
- De investering levert niet het gewenste resultaat doordat de Business Case toch niet rendabel kan worden gemaakt. Dit risico lijkt beperkt nu ook de provincie zoekt naar bundeling van krachten en activiteiten.
- Deze investering draagt bij aan de voortgang in procesgang, echter om tot een volledige uitrol te kunnen komen, zou een latere cofinanciering wellicht nog voorwaardenscheppend kunnen zijn om daadwerkelijk tot aanleg te komen.

Randvoorwaarden

Juridische toetsing van statuten van de Coöperatie.

Verantwoording achteraf van de toegekende financiering.

1. Vervolg en communicatie

De werkgroep informeren over de toegekende middelen en voorwaarden.